

בתחילת שנות החמישים הם החליטו לעלות לארץ. הדרך לישראל התארכה. השניים כבשו בסערה את לונדון ואת פאריס. בלונדון הופיעו בקארנגי הול ולצידם בכירי שחקני האידוש באירופה. אז כבר היו דוֹיגאַן ושומאכר מוכרים כי "הכוכבים הגדולים של התיאטרון באי־דיש".

אידיש מתדברת

בעצמה

ה חומר להצגותיהם היה שאוב מ־ החיים. הם היו מדברים עם אנשים ברחוב, במיוחד דוֹיגאַן, והיו תמיד רוש־ מים. כל פרט פיקאנטי ובדיחה טובה היו מעובדים להצגה מצליחה. ההבנה ביניהם הייתה מפליאה ממש. לא רק בדיבורים. בהבעות פנים ותנועות ידיים ניהלו שיחות שלמות. החומר לא היה רק על הבימה, הוא היה גם בחיים הפרטיים. ממש חוויה הייתה להיות ליד שניהם.

נוסף לחומר שכתבו בעצמם הם הס־ תמכו על קלסיקאים מספרות האידיש: שלום עליכם, גיכירתיך ושלום אש היו הגיבורים שאותם אהבו. בהופעותיו היתה לדוֹיגאַן תילבושת של היהודי הקלאסי. מעיל שחור, כובע שחור ובליטו הייתה תמיד מיטפת אדומה. "פאציליה". איך שהוא היה מוציא אותה, היו כולם פור־ צים בצחוק. דוֹיגאַן שיחק לרוב את ה־ טיפוס המטומטם, הלא־יוצלה. אלוותיו המצחיקות ואי־הבנתו היו גורמים לצחוק רב.

דוֹיגאַן היה ספורטאי מצטיין בצעיר רותו, שוער כדורגל. זו אולי סיבת היותו רקדן מעולה. תנועותיו על הבמה היו מלאות מרץ וחן. את הריקודים והמיקה בהופעותיהם היה הוא המעמית. בעוד שאת המוסיקה והמילים היה כותב ש־ מאכר.

דוֹיגאַן היה טיפוס חריף כמו שד. היה לו חומר פנטסטי. הוא היה טיפוס עממי ושופע כלפי חוץ. הוא היה איש שכאב לו, במיוחד בנושא מדינת־ישראל והעם היהודי. טמפרמנט וולקני היה פורץ ממנו, מלוח בהבעות פנים חדות. הכל היה יוצא ממנו החוצה. הוא אהב את אמנות ה־ ציור והפיסול ואף עסק בהם בזמנו הפנוי. בביתו היה אוסף של תמונות ציורים יתר־ דיים כמו מאנה כץ, מוישלה ברנשטיין, מרק ושאגאל, מהם הוא שאב רעיונות לדמויות שבהצגותיו, במיוחד דמות ש־ אב־המים בעיירה היהודית במיזר־אירור־ פה.

בתור יהודי אמיד שנסע הרבה מסביב לעולם, ניסו לא אחת לטפול עליו אש־ מות מזורות. היה מיקרה מצחיק באחת מ־ נסיעותיהם של אבא ודוֹיגאַן לאמריקה. בי־ מטוס שבו נסעו, נסעה גם גולדה מאיר. החליט מי שתחליט לערוך חיפוש בכליהם של דוֹיגאַן ושומאכר והמטוס עוכב בשל כך שעות ארוכות. הם נחשדו בהבחרת כסף, כששמעה גולדה על המיקרה, התרגזה. ואמרה שאם לא ייפסק העניין, היא תרד מהמטוס. לאחר שלא מצאו דבר בכליהם עלה הצמד למטוס, ואז ניגשה אליהם גולדה והתנצלה אישית בשל המיקרה המצער.

בתחילת שנות השישים הסתכסכו דוֹי־ גאן ואבא ומאו לא התפייסו. המועקה נש־ ארה בליבו של דוֹיגאַן עד יומו האחרון. שומאכר נפטר בשנת 1961. כאבה לו ה־ פרידה ודוֹיגאַן, שראה באמנותו יעור־ המשיך בדרכו לבד. הוא חיפש שותפים להצגותיו, אך שותף כמו אבא לא מצא. הוצע לדוֹיגאַן לשפר את העברית ולנסות להופיע ולהשתלב בתיאטרון הישראלי. דוֹיגאַן סירב וענה: "עברית היא שפה שמדברים בה, האידיש היא שפה שמתדב־ רת מעצמה".

הצגותיו של דוֹיגאַן הוסיפו למשוך את קהל אוהבי האידיש בארץ וזכו אצלם להצלחה. הוא פנה לבמאים מיקצועיים ש־ יעזרו לו בהכנת החומר להצגות, וכבימיו וימלאו אצלו את מקומו של אבא.

בימיו האחרונים התחיל דוֹיגאַן להת־ לונן על כך שקהל התיאטרון האידי הולך ומתמעט. הדבר הציק לו מאוד. למרות הרגשתו זו המשיך דוֹיגאַן לתת לקהל את מלוא ההומור והאופטימיות שאפיינו את הופעותיו.

המפקדים אינם מתייצבים לתפקיד * הבסיסים סגורים *

מפקד־בסיס חשוד בגניבה * מפקד אחר גרם לתאונה

במיטוח * איומים על מתנדב מצד מפקדו במישמר

האם תנל־אביב

תופקרת?

ב סיס מיספר 8 — סגור.

בסיס מיספר 6 — סגור.

בסיס מיספר 7 — סגור.

בסיס מיספר 3 — הפטרול יוצא ל־ משימתו ללא מכשיר קשר.

בסיס מיספר 2 — סגור. מפקדו מואשם בעבירה פלילית חמורה.

זו אינה ביקורת על פעילות בסיסי צה"ל, אולם את תושבי תל־אביב היא צריכה להדאיג לא פחות. בביקור בבסיסי המישמר־האזרחי באחד מערבי השבוע ש־ עבר, התגלתה תמונה עגומה. מתוך עשרה בסיסים היו שישה סגורים ובלתי־פעילים כלל. בבסיס נוסף המתנדבים היו אמנם פעילים אולם משיחק־ פינג־פונג סוער. בבסיס אחר יצא לפעילות פטרול של שתי קשישות וקשיש ללא מכשיר קשר.

"הדג מסריח מהראש", קובע מתנדב קשיש מצפון תל־אביב. "מפקד הבסיס ו־ סגנו מופיעים בבסיס לסירוגין. יום זה ויום זה (ההוראות ותנאי החוזה מחייבים אותם להיות נוכחים בבסיס שישה ימים בשבוע לפחות למשך ארבע שעות). הפעיר לות, אם בכלל, מוגבלת לשעות ספורות מדי ערב, הרכב אינו מטופל כהלכה, מפק־ דים בכירים אינם באים לכאן לעולם, ואני חושב שהם מנותקים מהמתרחש בשטח. המתנדבים אינם רואים דוגמה אישית חו־ בית, והתוצאה: מבסיס שהפעיל 400 מתנדבים לפני שנים אחדות, נותרו כמה עשרות..." הנה, לדברי מתנדבים רבים, סיכום די ממצה של מצב המישמר־האזרחי באיזור תל־אביב.

ניסיונות

שכנוע

א ת האבחה הקולנירית של המתנדב הקשיש מחזקות פרשיות שעדיין לא

הגיעו לידיעת הציבור, שהמשותף לכולן הוא מעורבותם של קצינים במישמר־האז־ רחי. באיזור תל־אביב עובדים כ־60 מפקדי בסיסים וסגניהם, כולם מקבלי־שכר ב־ תקן של חצי משרה, ונהנים מדרגות קצונה מישטרטיות עם כל ההטבות ה־ כרוכות מכך.

בתלונה שהוגשה למיטרה עלידי מת־ נדב, חייל בשירות חובה, נחשד מפקח לויק נימצוביץ, מפקד בסיס 2 שבצפון־ רחוב דינגוף, בעבירה חמורה ביותר. לפני כחודשיים, תוך כדי בדיקת רכב חשוד, גנב הקציין חלקים וכלי־עבודה מהרכב ו־ הביאם לביתו. למעשה היו עדים המתנדב־ החייל ומתנדב נוסף בשם אדם וידבקסי.

לאחר שנודע לו על הגשת התלונה ניסה נימצוביץ, "לשכנע" את המתלוננים לשנות את עדותם. כשהניסיון לא הועיל, עבר נימצוביץ לאיומים, ובנוכחות מתנדב אחר, אף הוא חייל בשירות חובה, הודיע: "יש לי קשרים גם בעולם התחתון וגם במישט־ רה, ואם הוא (המתלונן) לא ישנה את ה־ עדות, ימצאו את גוויתו בדרך לירוש־ לים..."

גם על איומים אלה הוגשה תלונה ו־ נגבתה עדות מפי החייל השני. על מידת הרצינות של חקירת המיטרה מעידה העובדה שמפקח לויק נימצוביץ עדיין משמש בתפקידו כמפקד בסיס מישמר־ אזרחי בסוף רחוב דינגוף. למרות חומרת ההאשמות הפליליות שבהן הוחשד, אין איש מהחוקרים סבור שמן הראוי ל־

השעות עד לסיום החקירה. רק השבוע יוזמן לויק נימצוביץ לחקירה ראשונה.

מתנדב בשם ששון נימני נפצע ברגלו בזמן מיטוח שנערך לפני כשלוש שנים. הפוגע היה רבי־פקד משה גרין, מפקד רובע הנמל, שהיה אז מפקח. לדברי מפקד אותו מיטוח, צבי פיקסל, אירע הדבר בשל זילזול חמור בהוראות הבטיחות. הוקמה ועדת־חקירה שהמליצה לבסוף ל־ נזוף בקציין, אולם הדבר לא מנע מהקציין הרשלן את קידומו המהיר בדרגות. מי־שפת חת נימני מעולם לא קיבלה, לדבריה, אפילו שמץ דיווח על מסקנות אותה חק־ רה.

מערכת

לחצים

ב מיקרה אחר, שהסעיר בשבוע ש־ עבר את בית־המישפט בתל־אביב, הו־ חלט להעמיד לדין את השופט בכוויץ על עבירת תנועה המיוחסת לו. את הדיווח על העבירה מסר מתנדב המישמר־האז־ חי יהודה שקד. על המתנדב הישר, שכל חטאו היה נעוץ בדבקתו לאמת, הופעלה מערכת אדירה של לחצים על־מנת שיבטל את תלונתו. איש המישמר־האזרחי ל־ שעבר שמע את סגן־ניצב שרגא שטרן, מאיים, כי שקד, "יעוף מהמישמר" בעיק־ בות השערוריה. הקציין הבכיר מחונן ככל

מקום הגניבה
בסיס מישמר־אזרחי ברחוב זרובבל ליד מלון לרום, הממוקם במרחק פסיעות אחדות ממקום נחיתתם של מחבלי מלון סבוי. מבסיס זה נגנבו כלי־נשק של המישמר־האזרחי. על שער הבסיס מצוי שלט מזרז האומר, "לפרוץ את הדלת". בדרך־כלל נראה הבסיס סגור וריק.

נעול
בסיס מישמר־אזרחי ב־ שכונת שבזי, אחד האיזור־ רים הרגישים של תל־אביב, אף הוא היה בלתי־פעיל בביקורי צוות העולם הזה.